

۲۲۷/۷۹۹

آموزش تخصصی

شیوه های بیان تفسیر نهج البلاغه

نویسندگان:

حسینعلی قیصری

سیده مرگانه فلاحی مقدم

سرشناسه	قیصری، حسینعلی، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	آموزش تخصصی شیوه‌های بیان تفسیر نهج البلاغه/ نویسندگان حسینعلی قیصری، سیدمژگان فلاحي مقدم
مشخصات نشر	تهران: زلال سبز، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	[۹۴] ص. ۵/۲۱ × ۵/۱۴ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۵۷۲۳-۲۱-۴ ریل ۵۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتبناسه: ص. [۹۰ - ۹۴]؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	علی بن ابی‌طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- نقد و تفسیر
موضوع	Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah -- Criticism and interpretation
موضوع	علی بن ابی‌طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- خطبه‌ها
موضوع	Ali ibn Abi-talib, Imam I, ۲۳ - ۴۰ Public speaking --
موضوع	تفسیر -- فن
	-- Criticism, Interpretation, etc -- TechniqueKoran
	تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴
	th century ۲۰ Qur'an -- Shiite hermeneutics --
	فلاحي مقدم، سیده مژگان، ۱۳۵۷-
شناسه افزوده	۰۴۲۲/۳۸BP
رده بندی کنگره	۹۵۱۵/۲۹۷
رده بندی دیویی	۸۹۳۶۰۹۰
شماره کتبشناسی ملی	۸۹۳۶۰۹۰
اطلاعات رکورد	۸۹۳۶۰۹۰
کتبشناسی	۸۹۳۶۰۹۰
تهران. میدان انقلاب. نبش ۱۲ فروردین پلاک ۱۳۲۰ طبقه اول. نشر و بخش همراه ۰۹۱۲۲۳۷۴۷۱۵-۰۴۶۸۰۴۶۸-۶۶۴۸-	
عنوان: آموزش تخصصی شیوه های بیان تفسیر نهج البلاغه	
نویسندگان: حسینعلی قیصری، سیده مژگان فلاحي مقدم	
نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰- نشر زلال سبز	
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه	
چاپ: آبان	
قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان	
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۷۲۳-۲۱-۴	

بسم الله الرحمن الرحيم

((فهرست کتاب))

- ۵ ..... مقدمه
- ۸ ..... آموزش شیوه های بیان تفسیر نهج البلاغه
- ۹ ..... کلیات تفسیر نهج البلاغه
- ۹ ..... برخی از ترجمه ها و تفسیر های نهج البلاغه
- ۱۵ ..... نرم افزارهای معروف با موضوع نهج البلاغه
- ۱۷ ..... مهارت های معلم تفسیر نهج البلاغه
- ۱۷ ..... مهارت های عمومی معلم تفسیر نهج البلاغه
- ۱۸ ..... مهارت های تخصصی معلم تفسیر نهج البلاغه
- ۱۹ ..... آموزش عملی مهارت های بیان تفسیر نهج البلاغه
- ۲۱ ..... موضوع اول : توحید در نهج البلاغه
- ۲۲ ..... مهم ترین مباحث توحیدی در نهج البلاغه
- ۲۲ ..... موارد اشاره به توحید ذاتی خداوند متعال
- ۲۸ ..... آثار توحیدی در هستی

- نتیجه گیری مبحث توحید در نهج البلاغه ۳۴
- موضوع دوم : علم در نهج البلاغه ۳۵
- تعریف علم و اقسام آن ۳۶
- انواع علم از نگاه امیرالمومنین علیه السلام در نهج البلاغه ۳۷
- از وجهی دیگر در نهج البلاغه علم دو گونه است ۳۹
- امام علی علیه السلام باب العلم و باب الحکمه ۴۰
- فضیلت و ارزش علم در نهج البلاغه ۴۱
- بهترین معلم انسان ها در نهج البلاغه ۴۳
- مهم ترین علوم برای تعلیم در نهج البلاغه ۴۶
- نتیجه گیری مبحث علم در نهج البلاغه ۴۸
- موضوع سوم : نماز در نهج البلاغه ۵۰
- آثار نماز در نهج البلاغه ۵۱
- مومنین ، قدر دان نماز ۵۵
- نماز جماعت ۵۵
- نتیجه گیری مبحث نماز در نهج البلاغه ۵۶

- موضوع چهارم: شیطان در نهج البلاغه ۵۷
- شیطان کیست؟ ۵۸
- ویژگی های شیطان در نهج البلاغه ۶۰
- صفات پیروان شیطان ۶۲
- انحرافات شیطانی ۶۳
- چرا شیطان حضرت آدم علیه السلام را از بهشت بیرون کرد؟ ۶۵
- عبرت از ابلیس ۶۶
- راه های مقابله با شیطان ۶۷
- قطع مهار شیطان با تقوای الهی ۶۸
- نتیجه گیری مبحث شیطان در نهج البلاغه ۶۹
- موضوع پنجم: مدیریت در نهج البلاغه ۷۰
- ویژگی های مدیریت در نهج البلاغه ۷۲
- ویژگی های مذهبی مدیریت در نهج البلاغه ۷۲
- ویژگی های ارزشی مدیریت در نهج البلاغه ۷۶
- ویژگی های تخصصی مدیریت در نهج البلاغه ۷۹

- نتیجه گیری مبحث مدیریت در نهج البلاغه ۸۱
- تفسیر ترتیبی خطبه ۲۳۹ نهج البلاغه ۸۲
- آل محمد علیهم السلام حیات علم ۸۳
- منطق حکیمانه اهل بیت علیهم السلام ۸۴
- نجلی حق در اهل بیت علیهم السلام ۸۵
- اهل بیت علیهم السلام ارکان اسلام ۸۷
- زائل شدن باطل با اهل بیت علیهم السلام ۸۷
- اهل بیت علیهم السلام حافظ دین الهی ۸۸
- منابع و مآخذ ۹۰

«مقدمه»

حمد و ستایش خداوندی را که به برکت قرآن کریم و عترت علیهم السلام ما را با مکتب نورانی اسلام آشنا و هدایت فرمود. در فرمایشات گهربار و نورانی حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه آمده است: قرآن مجید ، «کتاب هدایت» و راهنمای سلوک انسانیت و مربی نفوس و شفای امراض قلبیه و نور بخش سیر الی الله است. امام بزرگوار رضوان الله تعالی علیه فرمودند: «قرآن، عالم را «نورِ عَلَی نور» می کند و ما باید به این نور و به این اقیانوس نور پی ببریم». معمار کبیر انقلاب اسلامی درباره نهج البلاغه و صحیفه سجاده جملات زیبایی دارند می فرمایند: «ما مفتخریم که کتاب نهج البلاغه که بعد از قرآن بزرگترین دستور زندگی مادی و معنوی و بالاترین کتاب رهایی بخش بشر است و دستورات معنوی و حکومتی آن بالاترین راه نجات است، از امام معصوم ماست»^۱ امام عزیز ما در وصیت نامه سیاسی الهی خویش می فرمایند: «(صحیفه سجاده) آن کتابی است الهی که از سرچشمه نور الله نشأت گرفته و طریقه سلوک اولیای بزرگ و اوصیای عظیم الشأن را به اصحاب خلوتگاه الهی می آموزد». همچنین حضرت امام خامنه ای حفظه الله رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره قرآن کریم می فرمایند: «خواندن

قرآن، از اول تا آخر، یک چیز لازمی است. باید قرآن را از اول تا آخر خواند، باز دوباره از اول تا آخر، تا همه‌ی معارف قرآنی یک جا با ذهن انسان آشنا شود. البته معلمینی لازمند تا برای ما تفسیر کنند، مشکلات آیات را تبیین کنند، معارف آیات و بطون آیات الهی را برای ما بیان کنند، این‌ها همه لازم است. اگر این‌ها شد، هرچه زمان به جلو برود، ما به جلو می‌رویم و توقف دیگر وجود ندارد»^۲. رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره دو کتاب ارزشمند نهج البلاغه و صحیفه سجادیه می‌فرمایند: «امروز می‌شود از دیدگاه دقیق و نافذ امیرالمؤمنین علیه السلام به واقعیت‌های جهان و جامعه نگاه کرد و بسیاری از حقایق را دید و شناخت و علاج دردها را پیدا کرد. همین است که به نظر ما امروز بیش از همیشه به نهج البلاغه محتاج‌تریم»^۳. ایشان می‌فرمایند: «تا آن جا که می‌توانید، با صحیفه سجادیه مأنوس شوید، کتاب بسیار عظیمی است این که گفته‌اند زبور آل محمد، واقعاً همین‌طور است، پر از نغمه‌های معنوی است، دعا و درس است، هم درس اخلاق است. هم درس علم النفس است، هم درس امور اجتماعی است»^۴.

با توجه به اینکه قرآن کریم، نهج البلاغه و صحیفه سجادیه با نور الهی شان انسانها را به سوی پروردگارشان سیر می‌دهند و بشریت را با همه‌ی ابعادی که دارند، تربیت می‌کنند، لذا در این زمان مهم، بنا به اوامر حکیمانه رهبر معظم انقلاب،

۲- (سخنرانی ۱۳۸۹/۴/۲۴)

۳- (بیانات مقام معظم رهبری در کنگره چهارم نهج البلاغه، ۱۳۶۳)

۴- (سخنرانی ۱۳۷۶/۰۹/۱۳)

که معلمینی لازمند تا برای ما تفسیر کنند ، مرکز تخصصی تفسیر قرآن ،
 نهج البلاغه و صحیفه سجادیه شهرستان باغملک (مجمع جهانی تفسیر قرآن ،
 نهج البلاغه و صحیفه سجادیه) تدوین کتبی برای دوره های تربیت مدرس و دوره
 های تربیت معلم تفسیر با هدف پرورش و تربیت معلمان تفسیر قرآن کریم ،
 نهج البلاغه و صحیفه سجادیه را با عنایت خداوند متعال در شب میلاد با سعادت
 کریم اهل بیت ، امام حسن مجتبی علیه السلام در نیمه بهترین ماه الهی ، آغاز
 نموده ، که حاصل تلاش این مرکز تخصصی ، کتاب حاضر (آموزش تخصصی شیوه
 های بیان تفسیر قرآن مجید، نهج البلاغه و صحیفه سجادیه) ویژه ی دوره های
 تربیت مدرس و دوره های تربیت معلم تفسیر قرآن مجید، نهج البلاغه و صحیفه
 سجادیه می باشد. این کتاب می تواند برای اساتید عزیز حوزه و دانشگاه ، معلمان
 گرامی ، مربیان محترم مراکز تربیتی و اساتید عزیز قرآنی در مساجد و موسسات
 و مراکز قرآنی و فرهنگی و جلسات خانگی تفسیر قرآن مورد استفاده قرار گیرد و
 کام تشنگان تفسیر قرآن کریم را سیراب نماید. «ان شاء الله»

با تقدیم احترام

حسینعلی قیصری

تهران اردیبهشت ماه ۱۴۰۰